

НИЛС НИЛСЕН ПРОДАВА СЕ ПЛАНЕТА

Превод от руски: [Неизвестен], 1977

chitanka.info

— И нито една планета! — басово промърмори Тим О'Шо, вдигайки своето широко, розово лице от окулярите на радароскопа. — Нито една, та дори и съвсем мъничка планета около Бетелгейзе!

Гласът на ирландеца издаваше неговото раздражение, въпреки че той се смяташе за един от най-добрите играчи на покер отсам Сатурн. Те бяха вложили обаче в това предприятие значителна сума пари и четири години от живота си!

Чернокосият италианец Маджио Форлини се откъсна от антигравитационната инсталация и изблеци по детски сините си очи:

— Точно ли е? Сигурен ли си?

Тим се захили:

— Толкова съм сигурен, колкото, че бабата на Анжело е била при команчите в някаква мечта дупка на забравения от бога край Ню Мексико!

Квартеронът Анжело дел Норте, старшият член на екипажа на космическия кораб „Дрънкалка“, пътуващ към червения гигант, известен под името Бетелгейзе, премълча. Както правеше обикновено. Нищо в неговото тъмножълто конско лице не говореше, че е чул оскърблението. Той знаеше добре колко самообладание е необходимо, за да се издържат четири години в този летящ термос. А по-бързо до Бетелгейзе и обратно не можеш да пропътуваш с такава стара тенджера, чиято скорост само няколко пъти надхвърля светлината.

— Провери още веднъж — предложи четвъртият член на екипажа германецът Еге Керл.

Той замислено се взря в своя закръглен корем. В космическия кораб въпросът с физическите упражнения не стои добре, само карти, сън и ядене...

— Докога трябва да гледам? — макар, че Тим ръководеше малкия международен отряд космически „разузнавачи“, той се владееше по-зле от другите. — Кой ден вече обикаляме и поне да имаше намек за планета. Празен номер... Шестстотин светлинни години и десет милиона долара за всяка открита планета... Само че къде са те?

Той свирепо огледа своите другари. Ядосваха го неподвижните им лица. Ядосваше го всичко: втръсналите им се консерви, изтръпналите мускули, зъбоболът (бяха икономисали пломбите!). Разбира се, един разузнавач, бил той на Земята или в Космоса, е

длъжен да рискува. Разбира се, но не до безкрайност... Избухливият ирландски характер търсеше изход.

Цяла минута цари тишина и всички мислеха за дългия, унил път до къщи. През огромните илюминатори те виждаха Бетелгейзе — огромен облак от пламтящ газ в черната бездна край левия борд. Светлинно-магнитните двигатели на „Дрънкалката“ работеха с четвърт мощност, корабът, като описваше огромна елипса, завършваше четвъртата си обиколка около исполинското Слънце. С мелодично боботене ракетата падаше в безбрежното пространство, а вдясно, далече, далече проблясваше в тъмата едва забележима искрица — родното слънце.

„Дрънкалката“ беше екипирана от „Панамската Космическа Търговска Компания“, един от онези международни картели, които се размножиха като гъби, след като преди 20 години беше открита чифтовата относителност и накрая стана възможно да се лети с надсветлинна скорост.

Земният капитал получи възможност да разпростре своята дейност върху съседните звезди, тъй като планетите от Слънчевата система вече отдавна бяха превърнати в доходни филиали на Земята. Съблазнени от царското възнаграждение за всяка нова планета, четиримата авантюристи се заеха да изведат „Дрънкалката“ до Бетелгейзе. И ето най-сетне те са пред целта след 730 нелеки дни сред опасностите на Космоса: метеори, магнитни бури, твърди излъчвания — нервите им са опънати до скъсване и само една нова планетна система би могла да им даде успокоение.

Бетелгейзе обаче се оказа самотна червена звезда, захвърлен фар в необхватния океан, стара мома, от пламтящата утроба на която не беше излязла нито една планета! Даже в спокойните кафяви очи на Анжело се долавяше разочарование.

— Гледай! Гледай! А на мен очите ми ще се пръснат вече! — Тим стисна юмруци, но разпалеността му се поохлади под студения поглед на германеца.

Той сърдито се приближи до електронния мозък, за да пъхне в него перфорираната карта с програмата за обратния път. Бяха преодолели 200 светлинни години и поне да имаше една планета за награда!

Керл повдигна рамена и наклони своето подпухнало лице към окулярите на радароскопа. Анжело и Маджио бавно се приближиха до Керл. Тим презрително изпухтя. Все още се надяват глупаците и на какво?

Анжело разгледа над главата на Керл морето от червен пламък край левия борд. Вече милиарди години от звездата бяха изтичали в празното пространство чудовищни количества енергия, но нито една планета не се къпеше в нейните животворни лъчи! Защо? В Анжело говореше индианската кръв и за него Слънцето беше почти бог, така че той недоумяваше как може да няма никой, който да се кланя на този исполински червен бог и защо под сянката на неговите необятни огнени крила не се раждат, не живеят и не умират народи?

— Планета пред нас... На 30 градуса вляво — на срички произнесе Керл.

— Какво?

С един скок Тим О'Шо се озова до него.

— Това е изключено! Бих видял всяко небесно тяло в радиус от десет мили!

Керл бавно се изправи.

— Убеди се сам!

Тим се залепи за окуляра и замря задълго. Най-накрая вдигна глава и разтърка подпухналите си клепки.

— Вярно е! Атмосфера, морета, облаци... Всичко! Но как съм могъл да я пропусна?

Той виновно огледа другарите си. На тях обаче не им беше до неговите преживявания и те се бяха залепили за телескопа. През него те виждаха малкия сребрист диск, блестяща росна капка в черната бездна, живото лице на планетата. До нея беше още далеч. Размерите ѝ не бяха по-големи от монета — но нямаше никакво съмнение, че става дума за планета. И дори с атмосфера! Скъпоценна, какво ти, безценна находка!

— Десет милиона долара — благоговейно прошепна Маджио.

Останалите кимнаха. Умората и отегчението изчезнаха, като че ли премахнати с ръка. Устните им станаха твърди и тесни, както на ловец, когато види дивеч. Сега само да минат близо до планетата, да могат уредите да направят необходимите измервания и анализи: на въздуха, на водата, на гравитацията, на масата, на минералния

състав... След това могат да се връщат в къщи за напълно заслужената награда, а от Земята ще се отправи цяла ескадрила ракети, за да умиротвори новата колония с нервен газ и вируси, за да може без смущение да се добиват скъпоценни камъни и редки метали. И след десет години „Панамската Космическа“ ще може да плати на своите акционери славна печалба!

„Дрънкалката“ промени курса си и тръгна направо към планетата. Съдейки по визуалния пеленг, оставаха не по-малко от един милион мили. Изведнъж червените лампички на радарната инсталация замигаха тревожно: пред тях имаше препятствие! Спирачните двигатели се включиха автоматично, космонавтите нападаха по пода и се разнесоха ругатни. Ако нямаше антигравитация, те биха били сплескани от такова рязко спиране.

Метеор? Четворката се взря в екрана на близкия радар. Както и преди, в празнотата пред тях плуваше малката планета. Тя беше станала малко по-едра, но разстоянието беше все още огромно... Нищо друго обаче не се виждаше.

— Гръм да ме удари... — ченето на Тим беше увиснало.

След него останалите също разбраха: радарът беше реагирал на планетата и те едва не бяха се блъснали именно в нея. В такъв случай обаче...

— До нея има някакви си сто сажена — прошепна Анжело. — И тези размери не са лъжливи, а истински!

— Десет метра в диаметър! — Керл вече стоеше до уредите. — По-точно 10,2 метра — добави той с германска пунктуалност.

— О, господи! — изстена Тим. — Вижте тези кристалчета... Та това са градове, дявол да го вземе! Тези бели лентички са пътища! А тези правоъгълничета, разбира се, са обработени пространства. И всичко това има големината най-много, най-много...

Той занемя от изумление.

— Ако размерите на градовете се отнасят към размерите на планетата така както и на Земята... — Керл бързо направи изчисленията, — тогава ръстът на нейните обитатели не е по-голям от една двухилядна от милиметъра!

Той огледа другарите си. В неговите студени сини очи се появи нещо, приличащо на хумор.

— Другояче казано, те са нещо като бацили — тифусни, туберкулозни или холерни!

— Ти искаш да кажеш, че планетата е населена... от тифусни бацили? — Покритата със синкава четина брада на Маджио ситно трепереше.

— Не напълно... — Керл се засмя. — Нима бацилите издигат градове? Или пък обработват земята? И въобще тази проблема представлява само теоретичен интерес, тъй като...

— Тъй като тази планета-джудже не струва и пукнат грош! — възкликна Тим, идвайки на себе си.

Анжело гледаше мъничката планета, безгрижно въртяща се пред „Дрънкалката“. Синьо перце, хитроумна играчка на мирозданието...

— Знаете ли... — Тим искаше да каже на невъзмутимия кварталон нещо рязко, но неговото кисело лице внезапно се развесели. — Разбира се, „Космическата Търговска“ няма да ни даде нищо за планета с диаметър десет метра. Но какво бихте казали за Лондонския астрофизически музей?

— Вярно бе! — зарадва се Маджио. — Истинска обитаема планета под похлупак, та това е сензация! Народът ще се реди на опашка. Музеят с радост ще се разпусне с десет милиона за такова нещо!

— Скафандрите, бързо! — Тим вече даваше команди. Очите му станаха жестоки. — Обличайте се! Ще я вземем с магнитния кран. Водната цистерна номер две е празна, ще я поставим там. Цистерната е херметична и за атмосферата ѝ няма защо да се страхуваме.

Той взе хермошлема си.

— Точно така. — Отново се дочу тихият и безстрастен смях на Керл. — Ти не си чак толкова глупав, Тим, наистина.

— Десет милиона! — ликуваше Маджио. — Стига да доставим тези бацили живи!

Като куршуми те изскочиха от преходната камера, движейки се с помощта на кислородните пистолети. Методичният Керл държеше под мишницата си микроскоп. Колоната завършваше мълчаливият Анжело.

„Милиарди — мислеше той, изпитвайки необясним ужас, — може би на тази планета живеят милиарди хора... В тази минута майките изтриват мокрите носове на своите отрочета, мъже водят

корабите си през океана. Изведнъж тези странни силуети в небето, загадъчни сияния, космически демони и божествена десница...”

В тромавите си скафандри четворката се приближи до планетата. Обкръжиха я. Сенките на космонавтите паднаха върху планините и затъмниха океаните. Те протягаха ръце към планетата, показваха си я един на друг и се разговаряха в шлемофоните.

— Дюймовичка! — разсмя се Маджио. — Планета-дюймовичка!

Между техните алчни ръце, движейки се по своята орбита около червеното Слънце, плуваше младата сестричка на космическите исполини. И това беше нелишен от атмосфера, безжизнен астероид и не беше скован от студ камък. Обкръжена от слабо светещ пръстен — царствената диадема на атмосферата — през Космоса летеше планета. Проблясвайки с водите си, зеленеейки със своите растения, се въртеше планета — радостно, усмихващо се дете на Слънцето, законороден носител на живота.

— Миниатюрна земя — промърмори Керл. — Очевидно със своя гравитация, различна от нашата. Уникален за космическите мащаби екземпляр!

Нещо стисна Анжело за гърлото. Той видя как на планетата-джудже се заражда денят. В лъчите на утрото белееха ярко снежните върхове. Червеното Слънце се отрази в могъщите светлосиви океани. Тук и там по континентите проблясваха някакви странни кристали. Реките се изливаха сред равнините, блестяха езерата. Милиони години бяха набраздили лицето на планетата, но то все още си оставаше младо и можеше да се залива от руменина...

— Да я оставим! — суеверният индиански страх победи алчността. — Тя принадлежи на тях! Това са хора. Може би те имат такава душа, както и ние!

— Душа? — изръмжа Тим. — Виж ти! Бацили с душа, помисли си само. Това само качва цената. Отивам за магнитния кран!

И той се понесе обратно към кораба, чийто стоманен корпус преливаше с червени бликове в светлината на гигантската звезда. От кислородния пистолет се протегна дълга бяла следа.

— Градовете кипят от живот! — Керл разглеждаше планетата през микроскопа. — Черните точки... те явно са изплашени. Очевидно там е избухнала паника. Те ни виждат върху своето небе...

Той насочваше микроскопа ту към една, ту към друга точка. Виждаше кораби — микроскопични люспици и под лещата преминаваха облаци, гори и сякаш в капка вода върху предметно стъкло нещо живо се вълнуваше, струпваше, преследваше, бореше се, живееше и умираше...

Малката сребриста планета се движеше мирно по своята орбита, те видяха въртенето ѝ. С невъзмутимостта на истински изследовател Керл наблюдаваше как една от планините се разлюля и разпадна. Той се разсмя:

— Нашата маса влияе върху въртенето на планетата. При тях са започнали земетресения! Какво ще стане, когато ние я спрем съвсем? Тогава ще загинат милиони!

Тим долетя, влачейки след себе си кабела на магнитния кран.

— Ще я хванем през магнитните ѝ полюси.

Той премина като плувец през тъмната празнина около планетата и се гмурна надолу — митично създание от света на исполините.

— Вижте го! — захили се Маджио. — Интересно е на какво прилича той за тези бацили? Сега те ще имат с какво да плашат непослушните си деца! „Лягайте деца, че иначе Тим О’Шо ще ви грабне!“

Керл се разсмя.

— Аз ги виждам! — Гласът му зазвъня напрегнато. — Гледай ги как се суетят. Сигурно ние им изглеждаме като архангели с огнени мечове!

— Ха-ха-ха...! — Тим изпусна от смях кабела. — Това добре го измисли, архангели! За първи и за последен път в живота си имаме възможност да се представим под формата на Архангел Михаил!

Мисълта за това ги опияни. Космически богове! Те се хванаха за ръце и дори Анжело се поддаде на общия порив — включиха кислородните пистолети и се завъртяха в буйно хоро около планетата все по-бързо и по-бързо... Те крещяха, хилеха се и се смееха. Това беше истински холеричен смях. Чувстваха се великани, достигащи с главите си до звездите! От техните скокове в атмосферата на планетата се раждаха циклони и тъмните им пумпали преминаваха в облачната обвивка над корабите, бреговете и градовете, причинявайки страшни опустошения. Всеки скок струваше живота на десетки хиляди обитатели на Дюймовичка.

— Достатъчно... Стига!

Анжело излезе от кръга. Той си припомни отдавна чути слова... Как баба му, показвайки звездите над тяхното схлупено селце, с треперлив старчески глас казваше: „Всяка звезда е един от ангелите господни, Анжело.“

Мъничката планета милиони години беше летяла през мрака на кладенците от вечност. Полярното сияние е трептяло над полюсите, облаци са оросявали земята с дъждове... Разтваряйки сребристи крила, планетата е раждала живот и доколкото е могла, го е запазвала.

— Не правете това! — изстена Анжело в шлемофона. — Нима не виждате... Тя е свещена, тя е лъч светлина, падащ през вратата на живота. Ако я откраднем, ще ни постигне сурово наказание. Може би и до нашата планета някога ще долетят така, както ние долетяхме до Дюймовичка...

Отговори му дружен смях.

— Да се безпокои поради някакви си микроби! — хохотеше Тим. — Заради стиска пепел върху дланта! За такова нещо трябва да си полуумен индианец!

Той улови с ръка скобите на магнитния кран.

— Гледайте! Ето как се печелят десет милиона долара.

Той пикира към микроскопичната планета. Клеещите на крана бяха като раззината паст на дракон. Здравият кабел се опъна и стоманата натегнато изсвистя...

„Дрънкалката“ се носеше към Земята — блестящо зрънце, след което в Космоса се протягаше мъглива следа. Изпреварвайки времето, те с тигров скок превъзмогваха космическата бездна. Летяха като победители. В товарната секция на кораба висеше Дюймовичка — пленена синя птица с пречупени крила...

Наистина Керл и Тим се грижеха внимателно за драгоценната плячка. Те включиха антигравитационните генератори и създадоха безтегловно поле във втората цистерна, където като рядко колибри в клетка плуваше планетата-джудже. Тук напumpaха кислород, въглероден двуокис, аргон и водни пари, за да могат „те“ да дишат. Поставиха дори изкуствено слънце. С една дума, заради десетте милиона долара направиха всичко.

Така успяха да предпазят от поголовно измиране трошиците или бацилите, или черните точки — онова, което се виждаше през

микроскопа. Да спасят милиони обитатели на планетата, които бяха преживели потопите и циклоните, когато кранът грубо спря въртенето на Дюймовичка и мъничките кристалчета се обвиха в облаци червен дим, а вулканите оживяха в миниатюрни страшни избухвания. Истинска космическа катастрофа на длан...

Обратният път се оказа съвсем не толкова скучен. Те прекараха немалко увлекателни часове около втората цистерна, въоръжени с микроскопа и с лупи. С тънки пинсети взимаха струпващите се живи трохици и ги поставяха върху осветеното от бялата лампичка предметно стъкло.

— Това ще бъде нещо по-ефектно от цирк на бълхите! — подхвърляше Тим, смеейки се добродушно. — Гледай как се мятат! Ха-ха-ха! Един милиметър за час. На тях не им е ясно какво става. Те просто не могат дори да си представят, че има такива суперсъщества като нас!

— Идеален обект за опити по наследствеността — деловито забеляза Керл. — Размножават се поне толкова бързо, колкото банановите мушички. Те трябва да имат съвсем различна мярка за времето от нашата. Вероятно за тях един наш час е цяла година. Представете си какво означава това за изследователя! Може на цял народ да се присади рак, той да се изолира в кибритена кутийка и да се наблюдава няколко поколения: съпротивляемост, разпространение на болестта и смъртност!

— Може би не заслужава Дюймовичка да се продава на астрофизическия музей? — замислено каза Маджио. — По-добре е да създадем развъдник и да ги продаваме на едро. А? Хиляда долара за един милион! Да предположим, че те се размножават със скорост десет милиона в денонощие. И никакви разходи за тяхното изхранване и поддържане!

— Ако си хитър, можеш да жънеш от Дюймовичка реколти от по десетки хиляди на ден! — Тим се тупна по бедрото. — А колко различни приложения съществуват! Един милион — за училищата, като нагледно пособие. Десет милиона — за военни игри, с които ще се развличат пълководците: може да се засели цяла изкуствена планета и се провери какво ще стане в случай на атомна война!

— А ако могат да се обучат да работят в микроапаратурата на космическите кораби, това ще бъде много по-евтино от транзисторите!

— Керл поднесе своята лупа към планетата. — Вижте, те вече възстановяват разрушените градове. Вижда се как се променя формата на кристалчетата. Да, жизнено племе...

Той се усмихна.

— Слушайте! — Маджио беше осенен от нова идея. — Те могат да се поставят по няколко хиляди в топчета за обици. Жените ще имат за какво да си говорят, като се съберат. Брошка, а в нея се вълнуват тези дребосъци!

Да, четиримата приятели доста се повеселиха, разглеждайки Дюймовичка. Те издигаха въздушни дворци и предвкушаха как ще гребат луди пари. Предварително основаха нова фирма: синдикат „Дюймовичка“!

Само Анжело мълчеше. Той гледаше синята планета, която като безтегловен сапунен мехур плуваше в цистерна номер две, разглеждаше опустошените континенти и унищожените от пожарите градове с разпръскващите се от центъра лъчи на новите улици... И си представяше как милиони живи създания гледат в беззвездното пространство около планетата, затворено в ръждивите стени на втората цистерна. Той загуби съня си, загуби апетита си, отслабна и стана разсеян и раздразнителен.

— Ох, тази пуста негова индианска фантазия — промърмори Тим. — Само за тези бацили си мисли. Вярва, че могат да мислят и говорят. Бацилите!

— Няма съмнение, че могат — отбеляза Керл.

— Че как така? — Тим недоверчиво го погледна.

— Именно в това е и цялата работа! — Очите на Керл бляскаха. — Истинска сензация: мислещите бацили!

Той вдигна ръка, а огромната сянка от дланта му падаше върху градове, планини и цели страни.

— Цялата прелест е в това! Разбираш ли?

— Ами да... — Тим погледна ръката, която като хищна птица плуваше над планетата-джудже. — Да, разбира се!

Смехът им се чуваше дори в секцията, в която Анжело се мяташе върху койката, преследван от кошмар, който сигурно беше предизвикан от твърде живото му въображение.

— Вашият кораб трябва да премине през стерилизация! — студено отбеляза служащият. — Такова е правилото: всички кораби, които се връщат от Космоса, подлежат на 24-часова топлинна обработка при температура 100 градуса, за да се обезвредят вероятните извънземни бактерии и вируси.

— Как може да не разбирате? — горещеше се Тим. — Тази планета в цистерна номер две е обитаема! На нея има живот!

— Особен вид микроскопични същества — поясни Керл. — Те имат ръст една двухилядна от милиметъра. Уникално племе, изключително подходящо за научни експерименти!

— Планета? — сухо произнесе служащият. — Този минерален образец, този... хм, астероид, който сте донесли?

— Истинска жива планета! — настояваше Маджио. — Ние самите видяхме как тя се върти около Бетелгейзе. Полярно сияние, облаци и всичко останало!

Панамският междупланетен космодрум. Зад прозорците на космопристанището, цялото в дупки от метеорите, се издига корпусът на „Дрънкалката“, току-що завърнала се от своя далечен космически рейс. Техниците вече са доближили до люка огромния електрически топлонагнетател, за да направят предписваната от закона стерилизация.

Тим, Керл и Маджио с всички сили се стараеха да отстоят интересите на синдиката „Дюймовичка“. Напразни усилия. Нима един тъп чиновник може да осъзнае подобна великолепна идея?

— Можете да си говорите каквото искате! — строго каза служащият. — За цели народи в капка вода, за микрохора по хиляда долара за един милион души!

Той потропа с пръст по корицата на инструкцията.

— Законът си е закон! Ние не можем да рискуваме. Не можем да пуснем тези... хм, бацили на нашата планета! Това би било безотговорно, господа, без-от-го-вор-но!

Те протестираха. Те размахваха ръце и викаха. И дори не забелязаха как „бърза помощ“ без много шум откара Анжело, който нещо мърмореше за „сини ангели“ и за „бедната открадната птичка“.

Топлонагнетателят басово забумтя. Вълни обгарящ въздух се втурнаха във вътрешността на „Дрънкалката“ и потекоха от секция в секция. Тримата космонавти замлъкнаха. Против фактите не можеш да

сториш нищо. Служащият захлопна сборника от правилници и ги изпрати с поглед, поклащайки глава. Пристъп на космическо побъркване, не е нищо друго... Всички тези космонавти, след като се върнат от рейс, преживяват своеобразна криза. Какво да се прави, не е лесно да бъдеш контролър на Панамския междупланетен космодрум!

Тройката спря пред своя кораб. Гледайки към секцията с водната цистерна, те се вслушаха в ниското бучене на топлонагнетателя, опитвайки се да доловят — какво?... Викове? Рева на пламъка, поглъщащ градовете? Кипенето на океаните?

— Какви щури хора има! — от сърце се възмути Маджио.

— Да, бе — измърмори Тим. — Можехме да спечелим милиони, разбирате ли, милиони!

— Въпреки всичко ние за тях бяхме нещо като богове — мечтателно промълви Керл. — И ето ти изведнъж, моля ви се, стерилизация!

Двадесет години по-късно един от чиновниците намери в склада на „Космическата Търговска“ някакъв огромен кръгъл камък. Той направи предпазливо справки и разбра, че това парче камък не интересува никого. Космонавтите като сувенири винаги мъкнат на Земята метеори.

Тогава чиновникът нареди на шофьора на автокрана след работа да откара камъка извън града. Той знаеше, че от метеорите се получават много красиви плочи. Разби камъка с динамит и направи от парчетата чудесен ансамбъл в градината си.

Когато лехите запъстриха от цветя, той често идваше с жена си да се полюбува на своето съоръжение.

— Помисли си само — казваше всеки път той, — да имаш декоративен камък, който е докаран от 300 светлинни години, чак от Бетелгейзе за някакви си десет долара!

Публикувано в сп. „Наука и техника“, бр. 4-5/1974 г.

Втората част на произведението (в бр. 5/1974 г.) е публикувана под заглавието „Откраднатата планета“.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.